

Historia

Kotkaliikkeen historiaa Suomessa

Sosialidemokraattisen lapsitoiminnan kehitysvaiheet Suomessa ovat aina olleet sidoksissa yhteiskuntamme ja sosialidemokraattisen liikkeen vaiheisiin.

Sosialidemokraattinen naisliike järjesti jo 1900 luvun alussa lapsille kerran viikossa toimintaa. Ohjelmassa oli oppimista yhteiskunnan kelpo kansalaisiksi. Neljän vuoden toiminnan jälkeen oli Ihanneliittoja, joiksi lasten toiminta oli nimetty, jo 12 paikkakunnalla ja toimintaa osallistui lähes 1300 lasta. Toiminnan laajenemisen suurimpana esteenä oli silloin ohjaajapula. Kunnes vuonna 1912 tsaari ukaasi lakkautti koko toiminnan.

Sosialidemokraattinen raittiusliike järjesti lapsille toimintaa ja perusti vuonna 1924 Päivä Nuoret, jolla ollut raittiuspainotteista toimintaa aina viime vuosiin asti.

Ensimmäiset Kotkapäivät
Kuopiossa 1947

Suurten ikäluokkien kanssa yhdessä kasvanut

Työläisnuorisoliitto ei ollut tyytyväinen raittiusliiton varhaisnuorisotoimintaan. Yhteydet Ruotsiin innosti käynnistämään oman varhaisnuorisotoiminnan, marraskuun 6. päivänä vuonna 1943 hyväksyttiin suunnitelma toiminnan aloittamisesta ja perustettiin Nuorten Kotkain Keskusjohto.

Mistä nimi Nuoret Kotkat? Ruotsista, jossa järjestö oli perustettu kymmenen vuotta aiemmin. Ruotsista saatiin myös toiminnanmalleja ja materiaaliapua.

Itävallasta lähteneen kotkaliikkeen isä Anton Thesarek kertoi aikanaan löytäneensä nimen kirjallisuudesta. Maxim Gorki kuvaa nuorten haukkojen lentoharjoituksia, rohkeaa mieltä ja elämäntoivoa. Niinpä itävaltalaiset nuoret olivat aatteen punaisia haukkoja – Rote Falken. Pohjoismaissa 1930-luvun maatalousvaltaisessa yhteiskunnassa haukka oli ketun ohella maaseutuväestön kiivaasti vihaama kanavaras. Ruotsalaiset olivat muuttaneet Keski-Eurooppasta tulleen järjestön haukan kotkaan, johon täällä pohjoisessa paremmin sopii yllä mainittu symboliikka.

Ulkoilu, leiri- ja retkitoiminta ovat olleet alusta lähtien koko Nuorten Kotkien toiminnan perustana, sillä tarkoituksena oli luoda vastapaino partioliikkeen oikeistolaiselle toiminnalle, käyttäen kuitenkin partiossa hyväksi havaittuja työmuotoja. Partioliike vaikutti monin tavoin Nuorten Kotkien tulevaan toimintaan kuten suoritusmerkkijärjestelmään, vartiotoimintaan ja järjestöpuseroon.

Leiritarvikkeita vuodelta
1964

Itsenäiseksi järjestöksi

1950-luvulle tultaessa kotkaliike oli jo niin vahva että se itsenäistyi ja viiden piirijärjestön (Helsingin, Jyväskylän, Kymenlaakson, Porin ja Tampereen piirijärjestöt) voimin perustettiin Nuorten Kotkain Keskusliitto.

Vapaan kasvatuksen ja radikalisoitumisen vuosikymmen, 1960-luku, toi tullessaan kasvatuksellista uudelleenarviointia. Nyt kotkatoiminnassa ryhdyttiin kilpailun sijaan korostamaan yhteistoimintaa, erillisistä tyttöjen ja poikientoiminnoista siirryttiin sukupuolten yhteistoimintaan ja kaikelle toiminnalle asetettiin kasvatuksellisia ja yhteiskunnallisia tavoitteita.

1970-luku teki nuorisotoiminnasta lailla virallista. Nuorisotyölaki ja sen myötä kasvaneet valtion ja kuntien tuki järjestöjen nuorisotyölle mahdollisti toiminnan merkittävän laajenemisen. Toiminnan perustan ja kivijalan ollessa edelleen vapaaehtoisten ohjaajien toiminnan. Vuosikymmenen aikana Nuoret Kotkat saavuttivat maassamme aseman, joka sillä on edelleen; merkittävin poliittinen varhaisnuorisojärjestö ja toiseksi suurin kaikista varhaisnuorisojärjestöistä.

Seuraavalla vuosikymmenellä ei toiminta enää määrällisesti kasvanut, vaan pysyi valtakunnallisesti melko vakaana. Toiminnan sisällöissä tapahtui muutoksia. Kansainvälistyminen

ja ennen kaikkea kansainväliset leirit olivat erittäin suosittuja. 1988 Imatralla järjestetty leiri kokosi kaikkien aikojen suurimman osanottajajoukon Suomesta ja eri puolilta maailmaa. Leirien ja kansainvälisyyden kanssa luontevasti käsi kädessä kulkivat myös luonnonsuojelu- ja ympäristökysymykset sekä solidaarisuustoiminta kotkaliikkeen painopistealueina.

Kotkia maastojuoksukilpailun lähdössä

Lasten kanssa, lasten puolesta

Viime vuosisadan viimeisellä vuosikymmenellä ja nyt alkavalla uudella vuosituhanella on toiminnan painopistealueeksi noussut etujärjestötoiminta. YK:n Lapsen Oikeuksien Sopimus on antanut uusia tavoitteita lasten kanssa ja heidän puolestaan toimimiselle.

Lama ja työttömyys ovat heijastuneet monin tavoin suomalaisen lapsen elämään. Taloudellisen ahdingon ohella henkinen pahoinvointi on lisääntynyt. Kouluikäisistä lapsista yksi viidesosa kärsii sellaisista persoonallisuuden kehityksen ja käyttäytymisen häiriöistä, että he tarvitsevat asiantuntevaa apua ja hoitoa.

Maailmanlaajuisesti yksi suurimmista ongelmista lapsen oikeuksien toteutumiselle on lapsityövoiman käyttö. 70 – 400 miljoonaa alle 15-vuotiasta lasta työskentelee epäinhimillisissä olosuhteissa sen sijaan, että kävisivät

koulua.

Muun muassa näihin asioihin Nuoret Kotkat yrittävät vaikuttaa eri puolilla maailmaa oman kasvatustyön ja lapsipoliittisen vaikuttamisen kautta osallistumalla yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon